

K odklonu v trestním řízení

Alexander NETT

1. Vymezení pojmu

Odklon neboli „diversion“ je dosud v odborné literatuře chápán jako procesní záležitost. Představuje formu mimosoudního vyřízení věci, jejíž účelem není potrestání pachatele v tradičním slova smyslu, nýbrž právní formu řešení určitého konfliktu, jež vyústil v trestný čin.

Domnívám se, že diversion nelze chápat pouze jako procesní prostředek. Mimosoudní vyřízení věci souvisí především s koncepcí základů trestní odpovědnosti, její diferenciací a v návaznosti na to s použitím či vyloučením použití trestněprávní sankce. Odklon má tedy aspekty trestněprocesní i trestněprávní.

Trestněprávní aspekty lze spatřovat v tom, že odklon je prostředek diferenciací v rovině základů trestní odpovědnosti a individualizace v rovině právních následků. Jeho uplatněním je možno dosáhnout depenalizace.

Procesní aspekty souvisí s otázkou státního monopolu na stíhání, resp. uplatňování trestní odpovědnosti. Odklon má vždy za následek zúžení dosahu státního monopolu stíhání.

Orgány činné v trestním řízení se tu při rozhodování o využití práva na stíhání dostávají do velmi složité situace. Musí totiž zohlednit jak zájmy státu, tak u jednotlivce. Při výlučném monopolu stíhání se tímto problémem nemusí vůbec zabývat, resp. ten je zatěžuje v jiném smyslu.

Z výše uvedeného pojetí odklonu vyplývá, že odklon není záležitostí výlučně procesní, ale též hmotněprávní, která je realizována prostřednictvím procesní normy. V tomto pojetí chápáný odklon představuje formu diferenciací trestní odpovědnosti, jež má přímou návaznost na diferenciací procesu.

Z procesního hlediska lze rozlišovat následující situace:

1. Ke spáchání trestného činu došlo, orgán činný v trestním řízení musí z úřední povinnosti na základě zákona stíhat pachatele.
2. Ke spáchání trestného činu došlo, ale orgán činný v trestním řízení nemůže pouze na základě svého rozhodnutí stíhat pachatele.

3. Ke spáchání trestného činu došlo, orgán činný v trestním řízení může na základě svého rozhodnutí stíhat pachatele, přesto se však rozhodne jej nestíhat.

sub 1)

Jedná se o uplatnění monopolu stíhání. Vyjádřením jeho absolutního pojetí je uplatnění zásady oficiality v trestním řízení. Tento stav byl typický pro trestní řízení v ČSFR do novelizace provedené zákonem č. 178/1990 Sb., který nabyl účinnosti 1. 7. 1990.

sub 2)

Právě výše uvedenou novelou bylo do zákona přijato ust. § 163a. V tomto ustanovení jsou vyjmenovány trestné činy, pro něž lze trestní stíhání zahájit pouze se souhlasem poškozeného. Toto ustanovení znamená průlom do zásady oficiality.

sub 3)

Novelou trestního řádu provedenou zákonem č. 292/1993 Sb. byl zaveden nový institut trestního řízení, a to podmíněné zastavení trestního řízení. Je obsažen v ust. § 307 a 308 tr. ř. Uvedeného procesního institutu může se souhlasem obviněného použít soud v a přípravném řízení státní zástupce.

2. Typy odklonu

V odborné literatuře nacházíme celou řadu názorů na typologizaci odklonu. Mám za to, že samotná typologizace, resp. její kritéria nečiní v zásadě problém. Otázka typologizace představuje v podstatě metodu přístupu k samotnému pojetí odklonu. Podle mého názoru by bylo vhodné uvažovat o následující typologizaci:

A) upuštění od trestního stíhání.

- a) bez společenské intervence
- b) se společenskou intervencí.

A) podmíněné upuštění od trestního stíhání

B) Upuštění od trestního stíhání

Upuštění od trestního stíhání se může realizovat ve dvou základních variantách. Tedy bez společenské intervence a se společenskou intervencí. Jako rozhodnutí mající definitivní povahu. Trestní odpovědnost zaniká. Věc je vyřešena bez dalších podmínek pro pachatele.

Druhým případem je odklon se společenskou intervencí. Jedná se též o upuštění od trestního stíhání s tím, že je zde trestní odpovědnost nahrazena. Věc není konečným způsobem vyřešena. Je postoupena k vyřízení mimosoudnímu orgánu.

Rozdíl mezi oběma případy spočívá v tom, že ve druhém je trestní odpovědnost nahrazena jiným typem odpovědnosti o níž rozhoduje jiný než soudní orgán, zatímco v prvním případě trestní odpovědnost zaniká a není nahrazena žádným jiným typem odpovědnosti.

B) Podmíněné upuštění od trestního stíhání

Podmíněné upuštění od trestního stíhání představuje rozhodnutí mezitímní povahy. Trestní odpovědnost pachatele tu trvá a její zánik je vázán na splnění některých dalších podmínek. Tento postup přichází v úvahu především u méně závažných trestných činů. Stanovení podmínek zániku trestní odpovědnosti má charakter bezpodmínečnosti. Tedy teprve jejich splněním trestnost zaniká. V nejobecnější rovině se jedná především o napravení následku trestného činu, napravení osoby pachatele, vyrovnání škody atd.

O možnostech vyřízení věci mimo hlavní líčení se také zmiňuje doporučení Výboru ministrů RE /87/18 v části zahývající se zjednodušením běžných soudních řízení. Doporučení obsahuje pět forem takového vyřízení. Podmíněné zastavení trestního stíhání nebo odložení věci v níž se koná šetření, zkrácené písemné řízení, narovnání, zjednocené řízení, prohlášení viny a dohodovací řízení (plea of guilty, plea bargaining).

3.

Odklon v českém trestním právu

3.1.

Právní úprava do roku 1989, resp. (30. 6. 1990)

Z hlediska vývoje posledních 40 let lze konstatovat, že do roku 1990 byl odklon v trestním řádu praven velmi sporadicky. Právní úprava platná do 30. 6. 1990 v omezené míře odklon umožňovala.

1. Podle ust. § 171 odst. 2 tr. ř. byl vyšetřovatel nebo prokurátor ve vyhledávání oprávněn postoupit trestní věc orgánu ke kázeňskému vyřízení jednalo-li se o trestný čin, který bylo možno vyřídit kázeňsky a vzhledem k osobě obviněného a povaze jeho činu lze považovat toto vyřízení za dostačující.

Toto postoupení přicházelo v úvahu pouze za splnění tří podmínek:

- a) jednalo se o obviněného na něhož se vztahovala vojenská nebo obdobná kázeňská pravomoc,
- b) byl spáchán trestný čin uvedený v ust. § 294 odst. 1 nebo odst. 1. nebo přečin,
- c) kázeňské projednání by v konkrétním případě bylo vzhledem k osobě obviněného a povaze jeho činu podle očekávání postačující.

Výše uvedené podmínky byly kumulativní.

Pokud se týká ust. § 294 tr. z. byly v něm vyjmenovány trestné činy vojenské. Jednalo se o následující:

- § 270 tr. z. nenastoupení služby v ozbrojených silách,
- § 273 odst. 1 neuposlechnutí rozkazu,
- § 274 odst. 1 zprotivení a donucení k porušení vojenské povinnosti,

- § 275 odst. 1, 276, 277 odst. 1 a 278 odst. 1 urážky mezi vojáky,
- § 280 odst. 1, 281 vyhýbání se výkonu vojenské služby,
- § 284 odst. 1, 2 svémocné odloučení,
- § 285 odst. 1 porušování povinnosti strážní služby,
- § 286 odst. 1 porušování povinnosti dozorcí služby,
- § 287 odst. 1 porušování povinnosti služby při obraně vzdušného prostoru,
- § 288 odst. 1 ohrožování politického a morálního stavu jednotky.

Podle ust. § 294 odst. 2 byl-li stupeň nebezpečnosti jiného trestného činu než uvedeného v odst. 1 malý a bylo možno důvodně očekávat, že prostředky kázeňského vyřízení postačí k účelu sledovaného tímto zákonem, bylo možno ponechat potrestání pachatele příslušnému veliteli nebo náčelníkovi. Kázeňské potrestání bylo možné jen u osob podléhajících vojenské kázeňské pravomoci.

2. Určitou formu odklonu dále představoval postup podle ust. 172 odst. 2 písm. a) tr. ř. Vyšetřovatel a ve vyhledávání prokurátor mohl zastavit trestní stíhání pokud trest k němuž trestní stíhání může vést byl zcela bez významu vedle trestu, který pro jiný čin byl obviněnému již uložen nebo který ho podle očekávání postihne.¹

Z uvedeného je patrné, že trestní řád upravoval upuštění od trestního stíhání bez společenské intervence i se společenskou intervencí. Dosah obou typů odklonu byl poměrně malý. Odklon se společenskou intervencí byl v podstatě zúžen rozsahem trestných činů vyjmenovaných v ust. § 294 tr. z. a splněním poměrně přísných procesních podmínek uvedených v ust. 171 odst. 2 tr. ř.

3.2.

Vývoj právní úpravy v letech 1990–1993

Novelou trestního řádu provedenou zákonem č. 178/1990 Sb., který nabyl účinnosti dnem 1. 7. 1990 došlo k prolomení dosud výlučně pojaté zásady oficiality. Doplněním ust. § 163a tr. ř. došlo k tomu, že u trestných činů vyjmenovaných v tomto ustanovení lze zahájit trestní stíhání a pokračovat v něm pouze se souhlasem poškozeného.

Trestní stíhání pro trestné činy násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 197a, pomluvy podle § 206, ... atd, proti tomu, kdo je ve vztahu k poškozenému osobou vůči níž by měl poškozený jako svědek právo odepřít výpověď (§ 100 odst. 2) a trestní stíhání pro trestný čin znásilnění podle § 241 odst. 1 proti tomu, kdo je nebo v době spáchání činu byl ve vztahu k poškozenému manželem

¹Sb. roz. tr. 22/77 Prokurátor nebo vyšetřovatel může zastavit trestní stíhání podle ust. § 172 odst. 1 písm. a) tr. ř. jen tehdy, je-li tu o existenci skutku pochybnost vyplývající z toho, že ve vykonaných důkazech jsou rozpory, jež nelze odstranit vykonáním dalších důkazů, a že zjištění, které z odporujících si důkazů jsou pravdivé, závisí pouze od jejich zhodnocení soudem po jejich provedení v hlavním líčení podle zásad bezprostřednosti a ústnosti. V takovém případě není prokurátor (nebo vyšetřovatel) oprávněn zastavit trestní stíhání, nýbrž je povinen podat obžalobu.

nebo druhem, jakož i pro trestný čin opilství dle § 201a trestního zákona pokud jinak vykazuje znaky skutkové podstaty některého z těchto trestných činů, lze zahájit a v již zahájeném trestním řízení pokračovat pouze se souhlasem poškozeného. Je-li poškozených jedním skutkem několik, postačí souhlas byť jej jednoho z nich.

Ustanovení odstavce 1 se však neužije, byla-li takovým činem způsobena smrt.

Nepředložil-li poškozený své vyjádření státnímu zástupci, vyšetřovateli, nebo policejnímu orgánu písemně, zaznamená se jeho obsah do protokolu. Souhlas s trestním řízením může poškozený výslovným prohlášením vzít kdykoliv zpět, a to až do doby, než se odvolací soud odebere k závěrečné poradě. Výslovně odepřený souhlas však nelze znovu udělit.

V případě, že souhlas s trestním řízením je dán, postupují orgány činné v trestním řízení stejně jako v řízení o kterémkoliv jiném trestném činu. Nesouhlas s trestním řízením je důvodem jeho nepřipustnosti ve smyslu ust. § 11 odst. 1 písm. h tr. ř.

Novela z roku 1991 (zák. č. 558/91 Sb.) doplnila výčet trestných činů u kterých je podmínkou trestního stíhání souhlas poškozeného, rozšířila okruh osob, které mají právo udělit souhlas s trestním řízením a stanovila, že výslovně odepřený souhlas již nelze znovu udělit.

Novela z roku 1993 (zák. č. 293/93 Sb.) zařadila do výčtu trestných činů též trestný čin opilství dle § 201a tr. z. Odstavec druhý uvedeného ustanovení však vždy vylučuje použití postupu podle odst. prvního v případě, byla-li takovým činem způsobena smrt.

Poškozený má možnost disponovat souhlasem se stíháním až do doby, než se odvolací soud odebere k závěrečné poradě.²

Novelou trestního zákona z roku 1990 provedenou zákonem č. 175/1990 Sb. (s účinností od 1. 7. 1990), došlo ke změně ust. 294 tr. z. Podle odst. druhého trestné činy uvedené v odst. 1, jakož i jiné trestné činy, pokud jejich stupeň nebezpečnosti pro společnost je malý, může orgán činný v trestním řízení předat ke kázeňskému vyřízení příslušnému veliteli nebo náčelníkovi, jestliže lze důvodně očekávat, že prostředky kázeňského vyřízení postačí k dosažení účelu sledovaného tímto zákonem.

Novelou trestního zákona z roku 1991 provedenou zákonem 557/91 Sb. s účinností od 1. 1. 1992 došlo ke změně ust. § 294 odst. 2 tr. z. Podle cit. ustanovení může soud upustit od potrestání pachatele, který jako osoba podléhající pravomoci vojenských soudů spáchal trestný čin, jehož stupeň nebezpečnosti pro společnost je malý, také tehdy, jestliže velitel nebo náčelník nabídl výchovné působení a pachatel a soud má za to, že vzhledem k tomu, k povaze spáchaného činu a k osobě pachatele se uložení trestu nejeví nutným.

Jedná se o zvláštní možnost upuštění od potrestání.

²Sb. rozh. tr. 34/92 Dopustil-li se sourozenci vzájemných fyzickým napadením trestného činu ublížení na zdraví podle ust. § 221 odst. 1 tr. z. je možno trestní stíhání každého z nich konat jen tehdy, souhlasí-li s tím druhý ze sourozenců. Na souhlas je třeba se jich před zahájením trestního stíhání výslovně dotázat.

Novela z roku 1993 provedená zákonem č. 290/93 Sb. přinesla další změnu ust. § 294. Nadále je nazván „Zvláštním ustanovením o trestní odpovědnosti.“ Podle tohoto ustanovení čin, který vykazuje znaky trestného činu nenastoupení služby v ozbrojených silách podle ust. § 270 nebo některého trestného činu uvedeného v této hlavě na nějž zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje tři léta, není trestným činem, jestliže stupeň nebezpečnosti pro společnost je malý.

Při rekonstrukci ustanovení § 294 se vycházelo nikoliv z výčtu trestných činů, ale z jejich trestní sazby vyjadřující typovou společenskou nebezpečnost.

„Tomuto odůvodnění“ lze rozumět tak, že trestný čin se sazbou do tří let (včetně) odnětí svobody, podle hlavy XII, zvláštní části tr. zák., vykazuje typovou malou společenskou nebezpečnost a pokud jí koresponduje též konkrétní malý stupeň této nebezpečnosti, nejde o trestný čin. Třeba zároveň zdůraznit, že při posuzování konkrétního stupně materiální stránky se lze opírat jen o znaky skutkové podstaty toho kterého vojenského trestného činu, protože se jedná o otázku viny.

Zmíněné redukování § 294 novelou se projevilo ještě v tom, že se zcela vypouští dosavadní odstavec 2. § 294, neboť se do značné míry překrývá s podmínkami uvedenými v § 24 a se zrušením vojenských soudů není důvod pro odlišnou úpravu.

Znamená to, že u méně závažných trestných činů, tj. takových, za které lze uložit trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje tři léta za podmínky, že stupeň nebezpečnosti pro společnost je pouze malý, zjednat nápravu mimo trestní řízení.

Novela trestního řádu z roku 1990 provedená zákonem č. 178/1990 Sb. (s účinností od 1. 7. 1990) přinesla změnu ustanovení § 171 odst. 2, které souvisí se zrušením kategorie přečinu jako činu soudně trestného.

Novela trestního řádu z roku 1991, provedená zákonem č. 558/91 Sb. s účinností od 1. 1. 1992 přinesla i změnu v dikci ust. § 171 tr. ř. tak, že ustanovení odstavce druhého bylo vypuštěno. Tím bylo pouze ponecháno obligatorní postoupení věci ve smyslu ust. – 171 odst. 1. Vyšetřovatel zde nemá právo volby zda stíhat či nestíhat, neboť nejde o trestný čin. Ust. § 171 odst. 1 nelze považovat za formu odklonu.

Novelou trestního řádu z roku 1993 provedenou zákonem č. 292/93 Sb. byl v trestním řádu nově koncipován institut podmíněného zastavení trestního stíhání. Právní úprava je obsažena v ust. – 307, 308 tr. ř. Uvedeného procesního institutu může se souhlasem obviněného použít soud a v přípravném řízení státní zástupce.

V řízení o trestném činu, jak který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje pět let, může se souhlasem obviněného soud a v přípravném řízení státní zástupce podmíněně zastavit trestní stíhání, jestliže

- a) obviněný se k trestnému činu doznal,
- b) nahradil škodu, pokud byla činem způsobena, nebo s poškozeným o její náhradu uzavřel dohodu, anebo učinil jiná potřebná opatření k její náhradě, a vzhledem k osobě pachatele, s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a k okolnostem případu lze důvodně takové rozhodnutí považovat za dostačující.

V rozhodnutí o podmíněném zastavení trestného stíhání se stanoví zkušební doba na šest měsíců až dva roky. Zkušební doba začíná právní mocí tohoto rozhodnutí o zastavení trestního stíhání.

Obviněnému, který uzavřel s poškozeným dohodu o způsobu náhrady škody, se v rozhodnutí o podmíněném zastavení trestního stíhání uloží, aby škodu v průběhu zkušební doby nahradil.

Obviněnému lze též uložit, aby ve zkušební době dodržoval přiměřená omezení směřující k tomu, aby vedl řádný život.

Proti rozhodnutí o podmíněném zastavení trestního stíhání může obviněný a poškozený podat stížnost, jež má odkladný účinek. Rozhodne-li o podmíněném zastavení trestního stíhání soud, má toto právo též státní zástupce.

Jestliže obviněný v průběhu zkušební doby vedl řádný život, splnil povinnost nahradit způsobenou škodu a vyhověl i dalším uloženým omezením, rozhodne orgán, jež trestní stíhání v prvním stupni podmíněně zastavil, že se osvědčil. Jinak rozhodne, a to případně i během zkušební doby, že se v trestním stíhání pokračuje.

Jestliže do jednoho roku od uplynutí zkušební doby nebylo učiněno rozhodnutí podle odstavce 1. aniž na tom měl obviněný vinu, má se za to, že se osvědčil.

Právní mocí rozhodnutí o tom, že obviněný se osvědčil, nebo uplynutím lhůty uvedené v odstavci 2 nastávají účinky zastavení trestního stíhání (§ 11 odst. 1 písm. f).

Proti rozhodnutí podle odstavce 1 mohou obviněný a poškozený podat stížnost, jež má odkladný účinek. Učiní-li takové rozhodnutí soud, má toto právo též státní zástupce.

Dosah tohoto ustanovení je omezen na trestné činy u nichž zákon stanoví trest odnětí svobody jehož horní hranice nepřevyšuje pět let. Trestný čin musí být obviněným doznán, obviněný musí projevit reálnou, vážně míněnou snahu o odstranění jeho následků a i vzhledem k osobě pachatele a k okolnostem případu lze podmíněně zastavení trestního stíhání, proti němu vedeného považovat za dostačující.

Pokračování v trestním stíhání je odloženo pod podmínkou, že obviněný v průběhu zkušební doby povede řádný život, splní povinnost nahradit škodu a vyhověl dalším případně uloženým omezením.

Šestiměsíční až dvouletá zkušební doba stačí k tomu, aby se prověřilo, zda je opodstatněná prognóza budoucího řádného chování obviněného, v jeho snahy odstranit či napravit škodlivý následek činu.

Podmíněné zastavení trestního řízení má prozatímní povahu a nelze je vykládat jako rozhodnutí o vině. Pokud obviněný ve zkušební době nevyhoví uloženým podmínkám, v jeho trestním stíhání se pokračuje. Kladné rozhodnutí, že se obviněný ve zkušební době osvědčil, lze vydat teprve po uplynutí celé doby. Právní mocí tohoto rozhodnutí nebo uplynutím lhůty uvedené v ust. § 308 odst. 2 nastávají účinky zastavení trestního stíhání a vytváří se překážka rei iudicatae. Pokračovat v trestním stíhání obviněného pro týž skutek je možné jen v případě zrušení rozhodnutí

o zastavení trestního stíhání v řízení o stížnosti pro porušení zákona (§ 266 a násl.) nebo v řízení o obnově (§ 277 tr. ř.).

V souvislosti s přijetím ust. §§ 307, 308 tr. ř. se rozšířila škála důvodů, které mají za následek **stavění běhu promlčecí doby** (§ 67 odst. 2 tr. zák.). Tímto důvodem je zkušební doba podmíněného zastavení trestního stíhání. Vyjdeme-li však z faktu, že běh promlčecí doby, jakož i běh zkušební doby při podmíněném zastavení trestního stíhání začíná v tomtéž okamžiku, tj. právní mocí usnesení o podmíněném zastavení trestního stíhání (u promlčecí doby viz § 67 odst. 3 písm. a), odst. 4 tr. zák. u zkušební doby viz § 307 odst. 2 tr. ř.). K uplynutí promlčecí doby trestnosti nikdy nemůže dojít dříve, než uplyne zkušební doba podmíněného zastavení trestního stíhání. Nejkratší možná promlčecí doba podle § 67 odst. 1 písm. d) tr. zák. činí tři roky, přičemž nejdelší možná zkušební doba při podmíněném zastavení trestního stíhání je dvouletá (§ 307 odst. 2 tr. ř.).

Z podaného je zřejmé, že změny v právní úpravě provedené v letech 1990 až 1993 přinesly změny v rozsahu uplatňování odklonu v trestním řízení. Byly zásadním způsobem rozšířeny podmínky pro upuštění od trestního stíhání bez společenské intervence přijetím ust. § 163a) tr. ř. Na tomto konstatování nic nemění skutečnost, že došlo k vypuštění ust. § 171 odst. 2 tr. ř. Dále bylo nově zakotveno podmíněné upuštění od trestního stíhání, a to prostřednictvím již zmíněného ustanovení § 307, 308 tr. ř.

Závěry a doporučení

Změny provedené v posledních třech letech představují jisté vytvoření podmínek pro uplatnění odklonu. Dosud nejsou k dispozici poznatky orgánů činných v trestním řízení s jejich uplatňováním. Proto se domnívám, že další úvahy o použití, resp. rozšíření jednotlivých typů odklonu do lege lata bude záviset právě na získaných zkušenostech orgánů činných v trestním řízení a též i na další koncepci trestní politiky.

Odklon by se však mohl stát vhodným prostředkem depenalizace.

Doporučuji zvážit de lege ferenda rozšíření podmínek pro využití modelu upuštění od trestního stíhání se společenskou intervencí. Problém jeho uplatnění v současné době patrně spočívá v tom, že u nás neexistuje systém mimosoudních orgánů, jež by se projednáním těchto věcí zabývaly.

Seznam literatury

- [1] Suchý, O.: *Odklon v trestním řízení*, Právnick č. 1, 1990, s. 248
- [2] Šámal, P.: *Základní zásady trestního řízení v demokratickém systému*, Příručky ministerstva spravedlnosti ČR, 1992, svazek č. 53
- [3] Kalvodová, V., Kratochvíl, V., Kuchta, J.: *Zákon č. 290/1993 Sb. – pátá přímá novela trestního zákona od r. 1989 (vybrané otázky)* Časopis pro právní vědu a praxi, 1994, č. 2, PF MU Brno
- [4] Kratochvíl, V.: *České trestní právo v pohybu* Časopis pro právní vědu a praxi, 1994, č. 2, PF MU Brno.

* * *

S U M M A R Y

On the Diversion in the Criminal Procedure

The article deals with problems of application of the diversion in the Czech criminal law. The author points at the fact that these problems have not been given a proper attention by professional literature till 1990. The diversion has not been applied with the exception of military criminal offences in respect of the principle of officiality in the criminal regulations in force.

An amendment to the criminal regulation has omitted the principle of officiality and the conditioned uphold of criminal prosecution contained in the criminal regulation was altered by the amendment from 1993.

Regarding de lege ferenda it is considered suitable to extend the range of so-called diversion with an intervention of the society. However, there is not any other system than the courts system in the Czech Republic that could deal with this matter so far.